

σένα, Γρηγόριε. Άλλοι σε κινούν, ετα δὲ σε κινεῖ τὸ σφέρο σου. Ἄφοῦ ὁ διαπρεπέστατος Ἰψενιστής καὶ συγγραφέας τῆς «Ψεύτικης ἀγάπης» σε διάταξε νὰ μὴ γράφεις, ὀφείλεις νὰ ὑπακούσεις. Μὰ δὲν εἶσαι μοναχὰ συντάχτης τῶν «Καιρῶν», Γρηγόριε, γιὰ νὰ ὑπακούεις τόσο δουλικὰ στὸν ἀρχισυντάχτη σου Νικολόπουλο. Εἶσαι, θαρρῶ, καὶ λόγιος. Καὶ σὰ λόγιος ἔχεις κάπιο Ἐγώ. Καὶ τὸ Ἐγώ σου μποροῦσε, καὶ εἶχε χρέος, νὰ διαμαρτυρηθεῖ καὶ νὰ πεῖ στὸ διαπρεπέστατο Ἰψενιστή καὶ ἀναγνωσματογράφου :

— Κύριε μὲ τὴν «Ψεύτικη ἀγάπη», δὲν μπορῶ νὰ σε ὑπακούσω. Ἐχω πάρει ἀπάνου μου μιὰ ὑποχρέωση ἀπέναντι στοὺς ἀναγνώστες μου, σὰ λόγιος ποὺ εἶμαι, νὰν τοὺς μιλῶ γιὰ ὅλα τὰ ἔργα ποὺ παίζονται στὰ θέατρα. Ἄ δὲν τοὺς μιλήσω γιὰ τὸν «Ἀρχισυντάχτη», θὰ μὲ ποῦνε ἀσυνείδητο καὶ δὲν μπορῶ νὰ ρεζιλέψω καὶ ν' ἀτιμάσω τὴ φιλολογικὴ μου συνείδηση γιὰ τὸ χατίρι σου.

Ἄν τοῦ μιλοῦσες ἔτσι, Γρηγόριε, ὁ «κύριος μὲ τὴν Ψεύτικη ἀγάπη» θὰ βουδαινότανε. Γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ μπακάληδες τοῦ τύπου βουδαινούνται ἀμα βλέπουν ἄντρες μπροστὰ τους. Μόνο τοὺς φοβιτσιάρηδες καπελώνουν. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, Γρηγόριε, πιστέψέ με, δὲ φάνηκες ἄντρας. Δὲν εἶδες τὸ συγγραφέα τοῦ «Ἀρχισυντάχτη»; Τοὺς ἔφτυσε κατὰμουτρα ἀπὸ τὴ σκηνὴ τὴν περιφρόνησὶ του στὸ σινάφι του, τοὺς ἀπόδειξε πῶς σιχαίνεται τὴ ρεκλάμα τους, πῶς δὲ λογαριάζει τίς βρισιές τους — καὶ τραδιάει περήφανα τὸ δρόμο του. Τὰ λυσοιάρικα σκυλιὰ τοῦ τύπου ἄς οὐρλιάζον πίσω του καὶ γύρω του.... Οὔτε καταδέχεται νὰν τὰ κοιτάξει. Ἐσύ, φαίνεται, Γρηγόριε, τὰ λογαριάζεις καὶ τὰ φοβάσαι αὐτὰ τὰ σκυλιὰ καὶ γι' αὐτὸ σκύδεις δουλικὰ τὸ κεφάλι στίς διαταγές τους. Ντροπὴ καὶ κρέμα!

Δικός σου

Α. ΣΦΥΡΙΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΗ ΑΕΡΓΟΥ

Φίλε «Νουμά»,

Δὲν κάνω, νομίζω, περιθώρι ἀμάντρωτο τὸ «Νουμά», ἂν παρατηρήσω κάτι τι στὸ γράμμα τοῦ κ. Καστρινῶ. Ἐχει ἓνα δυὸ φάλτσα, πού, ποιὸς ξέρει, πῶς τοῦ ξέφυγαν. Lapsus calami βέβαια.

Πρῶτα-πρῶτα νομίζω ὅτι πρέπει νὰ χαιρόμαστε

ὅταν βλέπουμε νέους «χωρὶς ἔργο», νάχουν τὸ θάρρος τῆς γνώμης τους, ὅταν μάλιστα ἡ γνώμη ταῦς αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη σύμφωνη μὲ τὸ φιλοσοφικὸ, ἰδεολογικὸ σύστημα ποὺ ἀκολουθοῦν. Κ' ἔπειτα ὅταν συζητοῦμε γιὰ κάτι, δὲν πρέπει πρὸ παντὸς νὰ θελώνομε τὰ νερά. Ὁ κ. Καστρινῶς κατηγόρησε τὸν κ. Γιαννιὸ γιὰ τὴ μονόπλευρη, τὴν ἀποκλειστικὰ (:) σοσιαλιστικὴ κρίση (:) του. Καὶ μᾶς ἔφερε παράδειγμα κάτι ποὺ τάχα γίνεται στὴν Εὐρώπη. Ἦμα. Πρὶν ἀπὸ δυὸ μῆνες ξανατυπώθηκαν στὴν Εὐρώπη σας, — κ. Καστρινέ! — τὰ ἅπαντα τοῦ Γκ' Ντεμωπασάν.

Τὶ ἔγινε δέ. Ἐγκριτώτατο γαλλικὸ σοσιαλιστικὸ περιοδικό, κι ἄλλο σλαβικό, ἔλουσαν στίς βρισιές καὶ ἐκδότῃ καὶ τὸ κοινὸ ποὺ διαβάζει «τέτοιες ψευτιές ἀδιάντροπες ποὺ γράφτηκαν γιὰ νὰ χτυπήσουν τὴ σοσιαλιστικὴ Ἰδέα». Πολὺ σωστά. Ὅπως ἐμεῖς οἱ συντηρητικοὶ ἔχομε τὴν κριτικὴ μας, ἔτσι ἔχουν τὴ δικὴ τους καὶ οἱ σοσιαλιστές, κ' οἱ ἀναρχικοὶ, κ' οἱ τολστοϊστὲς καὶ ὅλοι ὅσοι ἀπὸ σεβασμὸ στὸ «ἐγώ» τους κοιτάζουν νὰ κρατιοῦνται σὲ ἰσορροπία... Δὲ μὲ ξάφνισε δὲ καθόλου ὅταν εἶδα ἀπ' τὴ μιὰ νὰ λέτε ὅτι εἶστε σοσιαλιστὴς, κι ἀπ' τὴν ἄλλη νὰ ἐκφράζεστε ἐντελῶς, μὰ ἐντελῶς, ἀντισοσιαλιστικὴ γνώμη. Θυμήθηκα ἐκεῖνο ποὺ λέγω συχνά, ὅτι ὅλα ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα εἶναι «σάν» τὸ κράτος, σάν κράτος οἱ ἀρχές, σάν ἀρχές οἱ ἄνθρωποι, σάν ἄνθρωποι.... Ὅποτε λοιπὸν εἶναι καὶ οἱ σοσιαλιστὲς — ὅχι βέβαια ὅλοι — σὰ σοσιαλιστὲς; Φαίνεται.... — Δὲ μίλησα γιὰ σὰς, κ. Μελά. Τὴ δουλιὰ σας, τὴ δουλιὰ σας. Παρακάτω ὁ κ. Καστρινῶς παρατηρεῖ — λέει — μιὰ τάση ἀλληλοφαγώματος. Μμ... νὰ ὑπάρχη ἔρεξη γιὰ τέτοια δουλιὰ μπορεῖ, ὅχι ὅμως γιὰ κάθε κρέας. Αἶφνης τὸν Παλαμᾶ κανεῖς δὲν τὸν χτύπησε. Κριτικὴ μόνο τοῦ γράφηκε **πολλὰ ἐπαινετικὴ**, ξεχωριστὴ μέσ' στίς κριτικὲς ποῦδαν τὸ πῶς στὸν τόπο αὐτό. Ἐκεῖνη τοῦ Χατζόπουλου. Ἐνῶ τὸ Χατζόπουλο; Ἐ τὸ Χατζόπουλο; Ποιὸς δὲν τοῦ ρίχτηκε; Ἄφοῦ κι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτὸς του.... Θυμάστε, κ. Καστρινέ, μιὰ κριτικὴ — τί κριτικὴ — βρισίδι ἐναντίο τοῦ Χατζόπουλου σταλμένη ἀπὸ τὴ Λόντρα; Τὴν εἶχε γράψει ὁ ἴδιος μὲ παχιά, παχιά ψηφιά!.... Τὶ ἄλλο; Δὲν ξέρω ἂν αὐτὸ ποὺ γίνεται εἶναι σωστὸ ἢ ὅχι ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶναι ὅτι αὐτὸ γίνεται. Ἐπειτα δὲ μᾶς πάει καὶ περισσότερος λόγος. Διάβολε.... Ποῦ εἶναι τὸ ἔργο μας καὶ βγαίνουμε καὶ μιλοῦμε;

Κάνετε δὲ κ' ἓναν ἀλερμπαλέρικο συλλογισμό καὶ ξεπετάτε τὸ ἀζῖωμα: **μόνο τὰ τέλεια καὶ μεγάλα ἔργα ἔχουν ἐπίδραση**. Σὰ νὰ λέμε: Τὸ ἔργο τοῦ Παράσχου. Γεγονός: εἶχε ἐπίδραση. — Πῶς; τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Παλαμᾶς. — Ἄρα: Τὸ ἔργο τοῦ Παράσχου εἶναι τέλειο καὶ μεγάλο ἔργο. Ἀντίτρο-

φα. Τὸ ἔργο τοῦ Κάλβου. Δὲν εἶχε καμμιά ἐπίδραση. Ἄρα ;...

Δὲν εἶναι νὰ γέλῃ κανείς ;

Ἀθήνα 18—6—912.

ΚΑΠΟΙΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΡΓΟ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Γ. Κορ. Ζαγορά. Σοῦ στείλαμε τὰ τρία τελευταῖα φύλλα. — κ. Στ. Π. Ἀλεξάντρεια. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε. Τὰ «Χρ.» γράψαμε στὴν Πόλη νὰ σοῦ τὰ στείλουμε ἀπευθείας. Ἄ δὲν τὰ λάβεις, γράψε μας νὰ φροντίσουμε ἀπ' ἄλλου. Στείλε μας τὸν Α' τόμο «Γραμ.», ἃς εἶναι καὶ λιψός. — κ. Α. Πανλ. Σαλονίκη. Ἡ συντρομὴ εἶναι 12,50 φρ. τὴ χρονιά καὶ προπλερώνεται. Τὸ «Σεραπ.» σταμάτησε ἀπὸ πρόπερι. Περιοδικὸ πὸ γράφεται πέρα πέρα στὴ Δημοτικὴ εἶναι τὰ «Γράμματα» (Alexandrie—B. P. 1146). Ἄλλα περιοδικὰ πὸ γράφονται ὁπωσδήποτε στὴ Δημοτικὴ εἶναι τὰ «Παναθηναῖα» καὶ ὁ «Καλλιτέχνης» τῆς Ἀθήνας, ἡ «Νέα Ζωὴ» τῆς Ἀλεξάντρειας, ἡ «Χαραυγὴ» τῆς Μυτιλήνης καὶ ὁ «Κόσμος» τῆς Σμύρνης. — κ. Κλ. Λακ. Λευκάδα. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε. Ξεσηκώσαμε τοῦτο τὸν παράγραφο ἀπὸ τὸ γράμμα σου, γιατί θαρροῦμε πὸς πρέπει νὰ τονε διαδάσσουμε κι ἄλλοι: «...Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ εἰκόνα ἐκείνων πὸ μᾶς πολεμοῦνε δίχως νὰ γνωρίζουνε καθόλου τὸ Ζήτημα» καὶ αὐτοὶ δυστυχῶς ἢ εὐτυχῶς εἶναι οἱ περισσότεροι: δυστυχῶς, γιατί δείχνει πόσο λίγο θέλουνε οἱ πολλοὶ νὰ σκεφτοῦνε καὶ πόσο λίγο διαφέρω ἔχουνε γιὰ ἓνα ζήτημα τὴς μεγάλης σημασίας εὐτυχῶς, γιατί, ἂν ὅλοι αὐτοὶ μᾶς πολεμοῦσαν ἕστερ ἀπὸ σκέψη, τότε ἔπρεπε ν' ἀπελιστοῦμε μιὰ γιὰ πάντα καὶ νὰ πιστέψουμε ὅτι ἡ ἀντίληψη τοῦ ὄπιστου ἔχει χαθεῖ τελειντικὰ ἀπὸ τὸν τόπο μας. Θὰ ἔπρεπε τότε, ὅσοι ἔχουμε παιδία, νὰν τὰ χωρίζουμε ἀπὸ τὴ μητέρα τους καὶ νὰν τὰ παραδώσουμε σὲ καμιὰ ξένη, γιὰ νὰ μὴν πάθουνε ὅτι πάθαμε μεῖς, πὸ χάσαμε τόσα χρόνια ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, γιὰ νὰ χρειαστοῦμε σκεδὸν ἄλλα τόσα γιὰ νὰ ξελασπώσουμε ἀπὸ τὸ βόρκο πὸ μᾶς εἶχανε ρίξει οἱ δασκάλοι μας».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΔΑ — «Ὅσοι ζωντανοὶ» δρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 2,25).

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ (Judas Errant) «Ἀγκάθια καὶ τριβόλοι» δρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, φρ. 1,25).

OSCAR WILDE — «DE PROFUNDIS» μετάφρ. Ἀλεξ. Μαρπουτζόγλου δρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 2,25).

VERNON LEE — «Ἡ Ἀριάδνη στὴ Μάντουα», δρᾶμα σὲ πέντε πράξεις (μετάφραση Στέφ. Πάργα) δρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερ. φρ. 1,25).

ΑΓΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ «Ἡ μουσικὴ θεᾶ τῶν αἰώνων»

ΣΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ,"

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

πουλιούνται τὰ κλόουθα βιβλία πρὸς ΜΙΑ δραχμὴ τὸ

ἔξὸν ἀπὸ ὅσα εἶναι σημειωμένα μεῖς ἄλλες τιμές

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ, «Ἡ Ματιά». — Ἀγκάθια καὶ Τριβόλοι (δηγήματα). — ΧΑΡ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ, «Ὁ «Μέγ' Ἀλέξαντρος». — ΒΑΡΑΕΝΤΗ, «Δόξα καὶ Ζωὴ». — ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΔΗ, «Δάφνης καὶ Χλόη» τοῦ Ἀλέγγου. μετάφρ., — «Τίμωνας ὁ Μισάνθρωπος» τοῦ Λουκιανοῦ (μετάφρ. λ. 50), | «Ὁ Προσκυνητής». — ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ, «Τὰ Τραγούδια τοῦ Ἀπρίλη» (δρ. 2). — Π. Σ. ΔΕΛΤΑ «Στοχασμοὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν μας» (λ. 50). — «Γιὰ τὴν Πατριδα — Ἡ καρδιά τῆς Βασιλοπούλας» (δρ. 3,50), — «Παραμῦθι δίχως ὄνομα» (δρ. 3,50), — «Τὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου» (τόμοι 2, δρ. 4,50). — ΕΙΡΗΝΗΣ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ, «Ἀπὸ τὸν Κόσμο τοῦ Σαλονιῦ». — ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Φυλλάδες τοῦ Γεροδήμου». — ΓΙΑΝΝΗ Κ. ΖΕΡΒΟΥ, «Νησιώτικα Τραγούδια». — Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ, «Τὰ Γεωργικά τοῦ Βεργίλιου» (λ. 50). — «Σακόνταλα» τοῦ Καλλιδάσα (δρ. 1). — ΙΔΑ, «Σαμοθράκη» δρ. 2. — Θ. ΚΑΤΡΑΠΑΝΗ, «Τὰ Τραγούδια τοῦ Στρατιώτη» (λ. 10). — ΑΝΤΩΝΗ Κ. ΛΕΚΟΠΟΥΛΟΥ, «Τὸ Βιολί». — ΑΛΕΞ. ΜΑΡΠΟΥΤΖΟΓΛΟΥ «De Profundis» τοῦ O. Wilde (δρ. 2). — ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ «Δηγ. τοῦ Δειλινῶ» (δρ. 2). — «Οἱ νεκροὶ τῆς ζωῆς» (δρ. 2). — «Στὸ Ἀλμπουρο» (δρ. 2). — ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ, «Ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας» (Β' ἐκδοσις). — ΑΛΕΞΑΝΤΡΑΣ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ, «Ἀθρόπινος Μηχανισμός». — ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ, «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούργια». — ΖΗΣΙΜΟΥ ΣΙΑΕΡΗ, «Ὁ Αἴας» τοῦ Σοφοκλή (μετάφρ.). — ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ, «Πλουτάρχου: Περὶ Παίδων Ἀγωγῆς» (μετάφρ.). — ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΕΦΑΝΗ, «Μπουμπούκια». — Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ (δρᾶματα): «Ζωντανοὶ καὶ Πεθαμμένοι», — «Ὁ Ἄσωτος», — «Οἱ Ἀλυσίδες» (δρ. 2). — ΜΕΝΟΥ ΦΙΛΗΝΤΑ «Ἀπὸ τοὺς Θρύλους τῶν Αἰώνων», — «Γραμματικὴ τῆς Ρωμαϊκῆς Γλώσσας» (Α' ἐκδοσις) καὶ Β' ἐκδοσις, τόμοι 2 (δρ. 5). — Ζ. ΦΥΤΙΑΔΗ, (δρᾶματα): «Τὸ Ἐκθετο», — «Δίχως Ἀκρογιάλι», — «Χτισμένο στὸν Ἄμμο». — ΦΩΤΗ Δ. ΦΩΤΙΑΔΗ, «Τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα». — «Στὴ Φοιτητικὴ Συντροφιά» (λ. 50). — ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ, «Μελάχρα».

Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, λ. 25 παραπάνου ὁ κάθε τόμος.

ΤΟΜΟΙ περασμένοι τοῦ «ΝΟΥΜΑ» (ἔξὸν ἀπὸ τὸν πρῶτο πὸ δὲν ὑπάρχει κανένα τοῦ ἀντίτυπο) πουλιούνται δρ. 12,50 ὁ ἓνας γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. χρ. 12,50 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ.